

Odmietnutie starostlivosti musí mať jasné pravidlá. Prečo sa majú podľa novely skúmať len dôvody odmietnutia pacientov zo strany všeobecného lekára, stomatológa a gynekológa?

18.8.2026 - | Verejný ochrana práv

30. júla 2026 som sa pripomienkami zapojil do medzirezortného pripomienkového konania k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (číslo legislatívneho procesu: LP/2026/385).

Po prvej zásadnej pripomienke týkajúcej sa právneho nároku pacienta na určenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti predstavujem druhú pripomienku, ktorá sa týka právnej úpravy uzatvárania a ukončovania dohôd o poskytovaní zdravotnej starostlivosti:

Odmietnutie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti preskúmava samosprávny kraj

Zákon o zdravotnej starostlivosti výslovne upravuje dozorný orgán príslušný preskúmať odmietnutie návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Je ním samosprávny kraj.

Okrem toho má samosprávny kraj povinnosť bezodkladne určiť poskytovateľa, ktorý s ním uzatvorí dohodu. Zákon mu dáva aj kritériá na určenie tohto poskytovateľa, a to podľa možnosti tak, aby bol čo najmenej vzdialený od bydliska osoby. Takto určený poskytovateľ je povinný dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s osobou uzatvoriť.

V ustanoveniach týkajúcich sa odmietnutia návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa hovorí o poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti všeobecne, teda do tejto množiny spadajú aj lekári špecializovanej ambulantnej starostlivosti.

Návrh ministerstva stavia odmietnutie dohody o poskytovaní špecializovanej zdravotnej starostlivosti mimo dohľad orgánov

V zmysle dôvodovej správy k návrhu zákona bolo zámerom predkladateľa spresniť okruh poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, u ktorých je možné preverovať skutočnosti súvisiace s odmietnutím prijatia pacienta do starostlivosti.

Tento okruh by sa zúžil len na poskytovateľov tzv. základnej zdravotnej starostlivosti, teda na lekárov/lekárky v špecializáciách všeobecné lekárstvo, stomatológia a gynekológia.

Doterajšia ochrana zdravotníckych pracovníkov by mala zostať zachovaná

Nezamýšľaným dôsledkom navrhovanej právnej úpravy by bolo úplné vylúčenie oprávnenia poskytovateľov špecializovanej zdravotnej starostlivosti odmietnuť návrh na uzavretie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

S cieľom ochrany pacientov aj lekárov som Ministerstvu zdravotníctva SR navrhol prepracovať príslušné ustanovenia zákona o zdravotnej starostlivosti takým spôsobom, aby:

všetkým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bolo zachované doterajšie oprávnenie odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a odstúpiť od dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo zákonných dôvodov,

pre prípady odmietnutia návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a odstúpenia od tejto dohody bola vymedzená jednotná pôsobnosť dozorného orgánu a zároveň

došlo k zavedeniu povinnosti dozorného orgánu bezodkladne určiť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (tak vo vzťahu k základnej ako aj k špecializovanej zdravotnej starostlivosti) podľa možnosti tak, aby bol čo najmenej vzdialený od bydliska osoby.

Kontrolu by mali vykonávať zdravotné poisťovne

V odôvodnení zásadnej pripomienky som vyjadril presvedčenie, že jednotným orgánom kontroly pre prípady odmietnutia aj odstúpenia by nemal byť samosprávny kraj, ale zdravotná poisťovňa, ktorá je povinná uzatvárať zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a pre svojich poistencov túto zdravotnú starostlivosť zabezpečovať a na tieto účely disponuje podrobnými informáciami o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti nevyhnutnými na riadne vykonávanie kontrolnej pôsobnosti.

Z akých dôvodov môže lekár odmietnuť pacienta a odstúpiť od dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti?

Platná právna úprava umožňuje poskytovateľovi odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti len z 3 dôvodov:

uzatvorením takejto dohody by prekročil svoje únosné pracovné zaťaženie,

osobný vzťah zdravotníckeho pracovníka k osobe, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytovať, alebo k jej zákonnému zástupcovi, nezaručuje objektívne hodnotenie jej zdravotného stavu alebo

poskytovaniu zdravotnej starostlivosti bráni osobné presvedčenie zdravotníckeho pracovníka, ktorý má zdravotnú starostlivosť poskytovať.

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti môže odstúpiť od dohody z rovnakých dôvodov, z akých môže odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Výnimka platí iba pre poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti, ktorí môžu odstúpiť od dohody len z dôvodu osobného vzťahu k pacientovi alebo k jeho zákonnému zástupcovi a z dôvodu výhrady vo svedomí.

<https://vop.gov.sk/odmietnutie-starostlivosti-musi-mat-jasne-pravidla-preco-sa-maju-podla-novely-sku-mat-len-dovody-odmietnutia-pacientov-zo-strany-vseobecneho-lekara-stomatologa-a-gynekologa>